

GAZETA POPORULUI

Foaie politică-culturală
Apare în fiecare Duminecă

Abonamentul:

Pe un an . . . . . 20 Cor.
Pe o jumătate de an . . . . . 10 Cor.
Pe 3 luni . . . . . 6 Cor.
Abonamentele să se trimită la adresa
„GAZETA POPORULUI“, Sibiiu.

Adresa noastră e:

„GAZETA POPORULUI“
Nagyszeben, Rosenanger 14
(Strada Peștilor)

Inserate și anunțuri se primesc la administrația gazetei.

Un șir cu litere mărunte întâia-orașă 60 fil.
a doua- și a treia-orașă 50 fil.

Ce ne spun numerii?

Câteva din marile probleme de după războiu.

Suntem încă tot în plin războiu. Și știe bunul Dumnezeu cât vom mai fi încă. Sunt fără număr necazurile ce ne pasc și durerile ce nemâncă. Dar ori-câte ar fi, de ar fi ca nisipul mării, tot vor trebui să sibă odată un sfârșit. Și ce va fi atunci, ce va fi după popot? Cei-ce vom rămânea în viață, ne vom strânge în jurul vetrei. Vom sbici cu mâneca cămeșii lacrimile vărsate după cei perduți — și vom cere dela Cel de sus de unde vine viața și tăria, ca să ni le dea pe amândouă, spre a putea începe o viață nouă! Și vom începe această viață nouă nu ca omul neștiutor și nepățit, ci ca celce știe multe și a învățat multe. Deși pacea nu știm când va urma, cu toate acestea e bine ca de pe acum să ne batem capul cu cele ce avem de făcut după războiu. E bine ca încă de pe acum să ne alcătuim, cel puțin în mare, planul de muncă ce ne așteaptă. Neamurile împreună locuitoare își făuresc încă de pe acum planurile luptelor mari de după războiu. Și de ce să n'o facem și noi aceasta, și mai ales noi, cari n'avem alt rașim decât pe cel de sus și pe noi înșine?

Înainte de a ști ce trebuie se facem, e de lipsă se ne cunoaștem pe noi înșine. Să știm câți suntem și ce suntem. Numai știindu-le aceste vom putea ști ce ne lipsește și de ce trebuie să ne apucăm.

Prima întrebare e dară *câți suntem?*

Să nu vă speriați de numerii! Mulți dintre dvoaste nu sunteți obicinuiți cu ei, dar să-i urmați numai cu luare aminte și veți vedea înșive ce grăitori sunt.

Noi ne aflăm aici, în țara aceasta, din vremuri vechi, foarte vechi. Dar date despre numărul nostru nu avem decât numai de vre-o sută cincizeci de ani încoace, numai de pe la 1787. Pe atunci am fost în Ardeal cam 800.000, iar în țara întreagă un milion și ceva. De atunci ne-am sporit într'una. Am trecut prin multe, am fost răriți de două răzmirițe, de cea din 1784 și cea din 1848, de foametea groaznică și de ciuma dela începutul veacului trecut și cu toate acestea ne-am sporit. Azi suntem de trei-ori atâția ca la sfârșitul veacului al 18-lea. Suntem aproape patru milioane. În colțul acesta de țară ce-l locuim, noi suntem cei mai număroși. Și locuim un colț mărișor și alduit dela bunul Dumnezeu cu toate cele trebuitoare.

Cea dintăiu întrebare ce ni se pune e, că oare câți is *cărturari* câți is *meseriași*, câți is *țărani* în aceste trei milioane?

După numărătorea făcută în 1910 (alta mai nouă nu este) noi, românii din Ungaria, avem în număr rotund, cam *zece mii* (10.000) de *cărturari* (advocați, medici, profesori, învățători, slujbași ș. a.) Cu familii cu tot, cu femei și cu copii, sunt cam *cinci zeci de mii* (50.000).

Meseriași avem cam *treisprezece mii* (13.000), iar *neguțători*, comercianți, cam *două mii* (2000). Cu familii cu tot cam *șaptezeci și cinci de mii* (75.000). Și dacă vom adauge acum numărul *cărturarilor* cu al *meseriașilor* și *neguțătorilor* vom căpăta numărul tuturor *nădrăgarilor*, pe cari îi are poporul românesc din Ungaria.

Un popor de *trei milioane* are o *pătură domnească* numai de 125.000 suflete. Au fost vremuri, când n'am avut nici pe jumătate atâția. De vre-o 30 ani încoace am început să înțelegem și noi rosturile schimbate ale lumii, să vedem, că pe lângă plug un neam mai are lipsă și de altceva: de carte și de meserii. Ne-am trezit cam târziu și ne-am apucat de lucru rezlățiți, fiecare după capul și puterile lui. De aceea nici isprava făcută nu e mare.

De aici încolo trebuie să trimitem cât mai mulți copii la carte și la meserii. Cu cât un popor e mai înaintat, cu atât *pătura cărturarilor* lui e mai număroasă. *Cărturarii* mulți arată cultura, iar *meseriașii* mulți *bogația* unui popor. Cu atâția *nădrăgari* numai, putem noi zice oare, că suntem un popor cult și bogat? Nu putem zice. Când vom avea de cinci ori atâția, când vom ajunge cel puțin pe nemții dela noi, din țară, atunci da, vom putea zice. Aceștia deși sunt abia ceva peste două milioane cu toate acestea au o clasă domnească de aproape 500.000 suflete. Ne putem întreba apoi, cum de au ei așa de mulți, iară noi așa de puțini? La întrebarea aceasta s'ar putea da o mie și una de răspunsuri. Dar dându-le s'ar atinge răni ce dor încă și s'ar zgândări fără rost lucruri neplăcute. Nouă nu ne rămâne, decât să-i luăm de pildă. Uităndu-ne bine la ei, vom vedea ce au ei și ce ne lipsește nouă.

Au orașe multe și înfloritoare. Aici la noi, în Ardeal, aproape toate orașele au fost pe vremuri săsești. Sașii au fost *neguțătorii* și *meseriașii* nu numai ai Ardealului, ci chiar și ai țărișoarelor învecinate cu noi. Numai decând s'au șters țehurile, de vre-o 40 ani

încoace, sau schimbat lucrurile, de-am putut avea și noi meseriași. Dar numărul lor a crescut anevoie, din pricina că noi n'am avut și n'avem nici acum orașe cu adevărat românești. Orașele sunt leagănul meseriilor și al negoșurilor, ele sunt inima, prin cari trăește și înflorește cultura unui popor. Noi nu le avem de aceea trebuie să ni le facem. Și ni le vom face numai prin meseriași și negoșători de ai noștri. Prin aceștia vom cuceri tot mai mult loc în orașele, în cari suntem în număr însemnat și vom ridica la treapta de orașele multe din satele mari și înfloritoare de astăzi.

Spre aceasta e de lipsă să ne creștem o *pătură de negoșători* și de *meseriași buni*, pricepuți în *tagmele lor* și mai pe sus de toate *știtori la limba și la obiceiurile noastre*.

Iată, dară, una dintre marile lucrări cari ne așteaptă să le îndeplinim după războiu.

* * *

Pe cât e de mică *pătura noastră cărturărească*, pe atât e de mare cea *țărănească*, e mic numărul celor ce trăiesc după carte și meserie, dar cu atât e mai mare al acelor cari trăiesc numai după pământ. Peste 2 milioane și 8 sute de mii sunt *țărani*. Cu tot dreptul putem zice, că suntem un *popor de țărani*.

Întrebarea e, că oare toți acești țărani au pământ, au moșii?

După numărătorea din 1910 avem cam 360.000 de *proprietari*, de moșieri cu familii cu tot sunt cam 1 milion 8 sute de mii. Dacă la aceștia vom adauge *pătura cărturărească*, atunci vom căpăta numărul tuturor acelor cari au după ce trăi, fie după carte și meserie, fie după pământ. Numărul acestora e cam 3 milioane.

Ei bine, dar unde e milionul al 4-lea, căci suntem aproape patru milioane? Ce sunt aceștia și din ce trăiesc? Pământ nu au, meserii și negoș nu poartă, slujbași la stat ori altceva nu sunt. Ce pot fi atunci? Aceștia sunt *pălmașii*, sunt *zilerii* și *slugile* acestora. Din 3 milioane 1 milion de *slugi*! Cifra poate să fie puțin cam mărită dar se fie și numai pe jumătate tot e o cifră dureroasă pentru un popor.

Din trei părți, să fie o parte de slugi, de desmoșteniți? E oare așa ceva cu puțință? Eu așa cred că da. Nu numai satele noastre românești, ci chiar și cele săsești, și și orașele sunt pline numai cu slujii de români. Birișii dela curțile domnești sunt tot de ai noștri. Tot de ai noștri alcătuiesc spuza mare de servitorime din orașele află-

toare printre noi. Tot ce-i muncă grea și istovitoare în orașele acestea, o săvârșesc oameni de ai noștri, fie ca zileri, fie ca servitori tocniți cu anul. Cine cunoaște și numai vre-unul dintre aceste orașe, îmi va da dreptate.

Soartea acestor desmoșteniți va trebui să alcătuiască de asemenea una dintre grijile noastre de căpetenie după războiu.

Din cele de mai sus se poate vedea, că neamul nost din Ungaria e alcătuit din două pături puternice, din pătura țaranilor moșieri și a țaranilor pălmași. Munca noastră viitoare trebuie să tindă dară spre întărirea și ridicarea acestora. *Întărirea țaranului* trebuie să fie punctul de frunte în programul luptelor noastre culturale de după războiu.

Și cum s'ar putea face această întărire? Ca răspuns s'ar putea scrie cărți întregi. Eu mă voiu mărgini să vă arăt numai unele din mijloacele de întărire economică a satelor noastre.

Se știe că de vre-o câțiva ani încoace țaranii noștri s'au înglodat până în gât în datorii. S'au îngreunat îndeărândul moșioarele, așa că mulți au fost nevoiți să și le vândă. Cel dintăiu lucru e ca fiecare țaran să-și mântuie moșia de sarcina grea și omorătoare a datorțiilor. Războiul acesta care pe noi ne-a costat pâraie de sânge, se pare că a avut pentru noi și o bună urmă economică. Ridicându-se așa de spăimântător prețurile la vite și la alte produse ale pământului, oamenii noștri au fost așa de cu minți de s'au scuturat de datorii și asta e de o însemnătate așa de mare pentru un neam de țărani, ca al nostru, încât nici nu se poate spune. Numai după război, când vom încerca să ne închiegăm rândurile și să ne așternem pe lucru, vom vedea ce înseamnă a avea pământ ușurat de poveri și a avea braț slobod, neîncătușiat de lanțul strictor al datorțiilor. Roadă de până acum a moșiilor a fost în mare parte a băncilor, de acum o să fie a noastră și a copilășilor noștri. De acum vom lucra cu suflet și cu nădejde îndoită, căci lucrăm numai pentru noi.

Lucrând, ne vom încredința apoi, că feliul nostru de a munci pământul nu e tocmai bun, că uneltele noastre de lucru sunt cam învechite și că jugăruțele noastre, pe lângă o lucrare mai cuminte, ar putea să dea roadă întreită, vom înțelege, prin urmare, că nu ajunge, ca să-ți ai moșia curată de datorii și să o muncești apoi așa, cum ai apucat din strămoși, ci s'o lucră așa cum cer vremile nouă. În locul uneltelelor de lemn, lângă cari îți dai sufletul și tu și vita, trebuie mașini ușoare și rezezi, cari te cruță pe tine, îți cruță vituțele și îți aduc dobândă înzecită. În locul mărțăilor rele și rebegite, trebuie vite de soiu, bine hrănite și îngrijite, de să-ți fugă ochi de pe ele.

În moșiile curate de datorii să purtăm o economie caminte, rațională, așa cum o poartă neamurile mai înaintate,

Dar atâta nu ajunge. Belșugul de roadă, câtă îți întrece dela lipsurile casei trebuie vândut. Nu în banul ce-l dai stă țaria unei căsnicii, ci'n banul care vine. Cu cât dai mai puțin să-ți vină mai mult, cu atât ești mai chiabur, mai bogat. Roadă trebuie desfăcută cu prețuri cât mai bune, Spre a o putea face aceasta trebuie să împretinim pe oamenii noștri dela sate cu *tovărășiile, cu însoțirile economice.* Aces-

tea îi va feri de sfârșarii fără suflet, cari băjbăie prin satele npaste și-i vor ajuta să-și vândă produsele lor la vreme și cu prețuri bune.

Iată, câteva numai din marile frământări cari ne așteaptă după război. Și câte nu mai sunt încă! Dar mă opresc aici. Iar voi, iubiți cetățitori dela sate, dacă ați avut răbdarea să mă urmați până'n capăt, vă rog să nu dați de tot uitării lucrurile acestea. Să vă aduceți aminte de ele, și când va veni vremea să înfăptuim cea ce spunem acum, voi să dați mâna de ajutor celor ce vreau întărirea și fericirea voastră. Tăria voastră e tăria noastră a tuturor.

Petrea Dascălul.

Războiul mare.

Înteruperea ofenzivei de lângă Piave.

Gazetele din țara noastră au vorbit în zilele din urmă foarte amănunțit despre înverșunatele lupte, cari au umplut apa râului Piave de sânge și de cadavre omenești. Dăm aici și noi descrierea atacului și a retragerii, pe care o publică Pester Lloyd din peana corespondentului său.

„Trei ținte au urmărit atacurile armatei austro-ungare pe frontul Piave: 1) să spargă cu o lovitură puternică frontul dușman în ținutul dela Brenta 2) să cucerească plătoul Grappa și 3) o altă grupă de armată să ocupe Montello, trecând în aceeași vreme peste Piave în mai multe locuri. Planul era bun și dacă reușia și numai unul din punctele aceste, trebuia să se clătine întreg frontul italian. Pregătirile de asemenea s'au făcut pe deplin, deși am avut să întâmpinăm oarecari greutăți. În dimineața zilei de 15 Iunie se porni deci lupta, după-ce cu o zi mai înainte pușcase artileria. De fapt în ținutul dela Brenta infanteria noastră pătrunse repede în sirurile dușmane, pe Montello fură cucerite cele dintăiu linii și trecerea peste Piave se făcu, cu toate-că, soldații noștri trebuiră în multe locuri să străbată prin apă până la umeri.

Dar abia trecu infanteria și dete năpasta peste noi: rupere de nori, furtuni și ceață grozavă se năpusti asupra părților muntoase, asupra ținutului Montello, dar mai ales asupra câmpului, peste care șerpuește Piave. Artileria care pușcase asupra șirurilor dintăiu ale dușmanului, își perdu ținta. Italienii ne așteptau, dar nu se vedeau nicăiri, așa că tunurile noastre nu știau, încătrău se puște. Nici aeroplanelle nu puteau sbura Starea asta ținu două zile după începerea ofensivei, cari trebuiau să fie hotărâtoare. Să mai adaugem apoi și împrejurarea, că dușmanul părea foarte bine pregătit, cu luni mai înainte se opintise și acum era tocmai gata. Astfel acum se întâlniră două armate, dintre cari fiecare era gata să facă ofensivă. Infanteriei noastre obosite de marșurile grele însă nu-i rămănea altceva de făcut, decât să părăsească partea cea mai mare a teritorului cucerit.

Ocuparăm deci câteva înălțimi înaintea liniilor noastre de până acum. Dar atacurile dușmane fură sprijinite și de vremea cea rea. Aeroplanelle și tunurile sale începură să lucreze. Deocamdată perdurăm numai Coasta Lungă, iar ținutul dela Brenta remase întreg în mâinile noastre.

Chiar și pe Montello prinserăm la început rădăcini, cucerind jumătate din ținutul său deluros, iar peste Piave trecură câteva divizii, ca să-și facă drum spre Treviso și Mestre.

Abia fu săvârșită însă această lucrare, când se arată urmarea furtunelor dese: apa umflată în unde mari a râului Piave. Acum era foarte greu să bați poduri peste râu. Când se isprăvia aproape un pod și se înșenina puțin cerul, tunurile Italiene îndreptate asupra lui, îl măturau în câteva minute. Aeroplanelle dușmanului sporite aruncau bombe nu numai asupra șanțurilor de pe Montello, ci se coborau jos de tot peste poduri, sămănând peste ele mii de bombe. Pionerii lucrau cu atâtea jefte, încât nu avem cuvinte pentru a-i lăuda îndeajuns: perderile lor erau grele, foarte grele și paguba pricinuită de furtună nu se mai putea repara. Fără poduri nu se puteau trece tunuri peste apă, nici de ale mâncării și soldații de pe Montello nu se ajungeau cu aceea ce le aruncau aeroplanelle noastre.

Starea frontului ajunse deja în primejdie. Două scăpări se îmbiau totuși: se rupem frontul mai în sus, la munte, și atăcând din spate pe dușman, să mântuim pe soldații noștri, ori să înterupem toată ofensiva. Dar furtunele se tot țineau în partea muntoasă, material de poduri nu mai era. Astfel ne hotărâram a ne retrage, o hotărâre cu minte a comandamentului militar, deși retragerea era împreună cu o mulțime de greutăți. În clipa dintăiu se părea că cele patru divizii trecute sunt perdute, căci aveau la spateapa largă și furioasă, iar artileria noastră nu le putea sprijini.

Dușmanul dădea foc cu prisosință, dar nu țintea bine. Trupele noastre reușiră a se întoarce, cu toate că totul zăcea în mâinile dușmanului, care ar fi putut face, ca nici un om de al nostru să nu se mai întoarcă îndărăt.

În chipul acesta se sfârșiră de astădată luptele noastre cu Italienii. Perderi au fost de amândouă părțile, italienii chiar să fi pierdut mai mult decât noi. La tot cazul, dacă eram noi în locul lor, știam altminteri să ne folosim de împrejurările, cari ne-au silit să ne întorcem din ofensiva noastră.“

Rugă în timpul luptei.

Cad trăznete — și tună un glas: „nainte!“ — și urlă lung năvala'n soare-apune. — Stăpâne, auzi-mi muta rugăciune: ne-ajută 'n grindina de plumb fie:binte:

ne fă Samum păgân și'n fulger Tu-ne preschimbă spada! Fii cu noi, Părinte! Ne-ajută scut să fim Dreptății sfinte, — prin dansuri roșii la izbândă du-ne...

... Tălăzuiește lupta 'nfuriată, și muge'n jur de noi flămânda Moarte — A noastră pavază fii, veșnic Tată,

și fierul luciu brațul tău ni-l poarte. — M'auzi: Țîmplor Atotputernicia: protege-ne Monarcul și moșia...

George Voievidca.

Ce spune ministrul Wekerle despre pierderile noastre pe frontul italian?

Ministrul președinte Wekerle a vorbit în casa țării despre pierderile ce le-au îndurat oștirile noastre pe frontul italian, cu privilegiul ofensivei și a retragerii întâmplătoare acum de curând. Ministrul a spus că nu vrea să înfrumusețeze lucrurile, ci arată starea lor adevărată, pe temeiul știrilor ce le-a primit din partea conducerei armatei: „Știți — a zis dânsul — că la Piave și Brenta am înaintat, dar fiindcă păstrarea terenului ocupat cerea jertfe mari, noi, ca să ne crucăm oamenii la Piave ne-am retras și numai la Brenta am ținut unele poziții luate de la dușman. Cu prilejul acestor lupte am pierdut cu totul 10 mii de prizonieri... Cu mult mai dureroase sunt pierderile ce le-am îndurat în morți, răniți și bolnavi (mișcare: auziți! auziți!) Avem pierderi foarte mari, dar totuși nu trec peste acelea ce le-am suferit în lupta a zecea și a unsprezecea dela Isonzo. Căci în lupta a zecea și a unsprezecea dela Isonzo am pierdut 80 până 100 de mii de oameni, pe când pierderile noastre de acum se apropie de 100 de mii. Trebuie să spun acest lucru, dar în numărul acesta se cuprind morții, cei ușor și cei greu răniți, precum și aceia, cari au fost retrași dela front din pricina boalei.“

Deputatul L. Fényes: „Inspăimântător!“ (deputații de pe băncile din stânga strigă: Au fost numai unguri! Auziți!)

Ministrul Wekerle: „Vă spun acești numeri, fiindcă vreau să înfățișez lucrurile așa cum s'au petrecut și fiindcă dușmanul va spune că am avut pierderi mai mari și spusele dușmanului vor fi cunoscute și la noi. Fiindcă s'a răspândit vestea, că pierderile le-ar fi suferit numai trupe ungare, vreau să adaog, că la aceste lupte, la înaintare și la retragere, au luat parte 33 de regimente din Ungaria și 37 din Austria.“

Ministrul a spus apoi, cum crescând apele râului Piave au rupt pe cel mai din sus dintre cele trei poduri ce au fost clădite pentru oștirile noastre, iar acel pod a tras cu sine și pe celelalte două mai din jos. Intre astfel de împrejurări numai cu foarte mari greutate au putut trece mijloace de trai și munițiuni pe seama oștirilor noastre, cari se găseau dincolo de râu în ploaia focului dușman....

Pierderile noastre.

După cât am scris, ministrul Wekerle a spus că la ofensiva italiană noi am pierdut cu totul o sută de mii de oameni. Comandamentul armatei a îndreptat și întregit aceste spuse. Le-a îndreptat într'atâta că, pierderile noastre de astădată nu se ridică la numărul pierderilor avute în ofensiva a 10 și 11 dela Isonzo, cari și ele s'au urcat la 80—100 mii de oameni. Dar pierderea asta mai mică de 80—100 mii nu am avut-o numai la Piave, cu cele 33 reg. ungurești și 37 austriace, ci pe întreg frontul nostru italian, dela mare până la lacul Garda. Apoi a mai întregit comandamentul spusele prim-ministrului într'atâta, că cei bolnavi fac 20—25 mii de oameni.

La aceste ziarul Pesti Hirlap adaugă: Înainte de toate ofensiva a 10-a dela Isonzo a ținut 19 zile, iar a 11-a tocmai trei săptămâni, pe când lupta dela Piave a dăinuit două zile.

Luptele din Tirol.

De când am întrerupt ofensiva împotriva italienilor, lupte crâncene s'a dat numai pe frontul muntos, spre meazăzi dela Asiago. Aici au dat Italianii atac după atac, pentru de-a smulge vârfurile de munți și dealurile cucerite de vitejii noștri soldați. Până acum aceste asalturi au fost zădarnice, dar în sfârșit, văzând comanda armatei noastre, că doi munți Coll de Rosso și Monte de Val Bello, nu-i putem ține, de cât cu mari jertfe, i-a părăsit și a rătras trupele noastre în pozițiile de mai înainte.

Incerările Italianilor de a trece Piave au fost zădarnice, căci n'au reușit.

Luptele nouă dela Piave.

Pe întreg frontul italian tunurile lucrează foarte viu, ceea ce marți dimineața s'a mărit între Brenta și Piave și în partea de jos a râului Piave. Infanteria eri n'a avut de întreprins lupte mai mari.

Luptele din apus.

Pe frontul apusean deocamdată nu se dau lupte mai mari. Cu toate aceste gazele antantei se tem de o nouă ofensivă nemțească, care ar aduce poate pe Hindenburg în fața Parisului, înainte de ce ar sosi ajutoarele americane. În zilele trecute chiar francezii și englezii au atacat pe Nemți în două puncte: francezii la Soisson, iar Englezii la Hazebrouck. Și unii și alții au izbutit pe un front scurt să înainteze 1—2 kilometri și să cucerească câteva sate. Englezii au prins 300, iar francezii o mie de nemți.

Vorbirea ministrului Kühlmann.

În săptămâna trecută ministrul Kühlmann, care conduce politica din afară a puternicei împărății germane, a ținut o însemnată vorbire în parlamentul german, care a avut un viu răsunet în toate părțile. După ce-a arătat adecă Kühlmann, care-i starea politică a Germaniei, a spus că după părerea sa războiului de față care a prins în vârtejul său aproape toate popoarele, nu i-se poate pune capăt prin învingere, decât numai prin pertactări diplomatice și că de aceea socotind puterea statelor, cari se bat, războiul poate să țină 7 ani, dar chiar și 30 de ani.

Cuvintele aceste ale ministrului german n'au plăcut la mulți deputați nemți, cari sunt de părere, că noi îi putem sili pe dușmani, cu puterea să facă pace. Ce-i drept așa a talmăcit cuvintele lui Kühlmann și cancelarul german, ba chiar și însuși Kühlmann, cu toate aceste, se zvonește, că din pricina acestor vorbe, prin cari, pasă-mi-te ar fi îmbiat pacea la dușman, va trebui să-și dea abdicerea.

Senatul român către regele Ferdinand.

La vorbirea regelui Ferdinand, prin care acesta a deschis parlamentul român, senatul a răspuns următoarele prin rostul bărbatului fruntaș Iacob Negruzzi, care a fost raportor:

Sire,

Senatul ales în vremuri grele, dar în deplină libertate a corpului electoral aduce

Maiestății Voastre expresiunea respectului și devotamentului său.

Pătruns de greutatea împrejurărilor, el va chibzui cu maturitate asupra mijloacelor de vindecare a relelor pricinuite de războiul din care am ieșit.

În acest război țara a dat dovadă de un patriotism și de un spirit demn de admirația tuturor. Rămasă singură să combată în contra unor puteri covârșitoare, fiii săi au dus lupta inegală cu o vitejie care a pus într'o vie lumină valoarea neamului nostru.

În așa împrejurări însă, împotrivirea nu era cu putință mai departe și pacea se impunea ca singurul mijloc de mântuire.

Jertfele ce ni se cer, prin tratatul ce am încheiat, sunt dureroase, dar țara le va primi cu resemnare și încordându-și puterile de muncă, se va sili să revină la o viață normală, sperăm chiar înfloritoare într'un viitor nu prea depărtat.

În mijlocul dezastului am avut mare mângăere de a vedea Basarabia, copila scumpă ce ne-a fost răpită cu forța, revenind lângă mamă-sa. Reîntregirea Moldovei lui Ștefan-cel-mare și redobândirea părții ruptă la 1878 din România lui Carol I. a fost pentru noi o ușurare a durerilor prezente și o rază luminoasă de speranță pentru viitor.

Am salutat cu bucurie intrarea în guvernul țării a celor doi reprezentanți ai Basarabiei și vom fi fericiți să vedem cât de curând în parlamentul regatului pe trimișii acestei iubite provincii.

Trebuie să recunoaștem că puterile centrale — deși abia ieșite din război cu noi — au privit cu bunăvoință reîntregirea noastră. Acest gest este de natură să înlesnească restabilirea vechilor legături dintre noi.

Semnând pacea, ne este îngăduit să întreținem și la vecinii noștri dela răsărit. Sire!

Ne dăm seamă de starea critică a visteriei și recunoaștem lipsa de a se recurge la măsuri financiare excepționale, până la întocmirea unui buget normal. Suntem încredințați că țara va face în această privință toate sacrificiile ce i se vor cere.

Suferințele ce am îndurat în cursul războiului au pus și mai mult în lumină defectuoasa noastră organizare de Stat. Pătrunși de necesitatea unei îndreptări morale, vom acorda tot concursul nostru guvernului pentru îndrumarea reformelor pe această cale.

O reocupare de căpetenie va fi pentru noi și îndeplinirea cât mai grabnică a reformei agrare și a întinderii dreptului de vot; în acest scop va trebui să hotărâm neîntârziat punctele de revizuit din Constituțiune.

Sire!

Cu adâncă emoțiune trimitem o duioasă amintire bravilor fii ai țării căzuți pe câmpul de bătalie și aducem un viu omagiu de recunoștință vitezei noastre armate, care a ținut sus steagul și onoarea țării, precum și Șeful său suprem căruia îi urăm ani mulți fericiți.

Să trăiți, Sire! Să trăiască grațioasă noastră Regină! Să trăiască Alteța Sa Regală Principele Moștenitor! Să trăiască întreaga Familie Regală!

Raportor, Iacob Negruzzi.

Revoluția rusească.

Iarăș s'a întunecat câmpul revoluției rusești și de câteva zile din nou vin vești zguduitoare din fosta împărăție a țarului Nicolae. Ba chiar se zvonise, că revoluționarii bolșevichi ar fi omorât în Iekaterinburg pe fostul țar, care trăiește închis acolo sub numele de Nicolae Romanov. Știrea aceasta însă nu s'a dovedit de adevărată. Atâta însă e sigur, că fratele țarului, marele duce Mihail Alexandrovici a scăpat din mâna bolșevichilor și s'a pus în fruntea acelor, cari vreau să aducă din nou la putere stăpânirea țaristă,

Lenin și Troțchi trăiesc acum vremuri grele. Dușmanul lor cel mai mare li-e foamea, deoarece țărani din Siberia și Rusia nu mai vreau să dea nimic de mâncare orașelor Petersburg și Moscva, ca să constrângă pe Bolșevichi cu foamea a se lăsa de domnie. Gardiștii roșii, cari s'au dus pe sate ca să recvireze bucate au fost alungați de țărani înarmați cu tunuri și mitralieze.

Dar și ceilalți dușmani ai bolșevichilor s'au ridicat și îi amenință din patru părți. Englezii au adus trupe în Archangelsk și au ocupat linia ferată numită murmană. Cehii și slovacii cu armata lor au cucerit o mulțime de orașe, între cari și Pensa, Sistar, Simbirsk și Saratow și acum înaintează sub comanda generalului Cservenka spre Moscva. Căzaci sub comanda generalului Dutow au pornit deasemenea în contra bolșevichilor, la cari, în sfârșit s'au alăturat și socialiștii revoluționari ai lui Kereskij și ca-deții lui Miljukow. Cei mai primejdioși dușmani sunt cei din urmă, cari au mulți tovarăși între muncitorimea din Moscva și Petersburg.

Astfel zilele guvernului bolșevich par a fi numărate. Ce va fi după căderea lor nu se știe, dar atâta e sigur, că antanta își are partea ei în această contra-revoluție, cu scopul de-a deslănțui din nou războiul pe frontul rusesc.

Abonament nou.

În lăuntru acestui număr al gazetei am alăturat câte-un mandat postal pe seama acelor dintre iubii noștri cetitori, cari au să și înoiască plata abonamentului la jumătatea anului. Prin urmare, pentru ca trimiterea gazetei să nu sufere nici o întârziere, facem băgători de seamă pe cetitorii noștri, ca să trimită cât mai grabnic cu mandatul postal alăturat banii de plată. Altfel li se va opri gazeta. De aici încolo prețul „Gazetei Poporului“ este acesta:

Pe un an 20 cor.

Pe o jumătate de an 10 cor.

Pe 3 luni 6 cor.

Un număr se vinde cu 40 fil.

„Gazeta Poporului“ aduce în fiecare număr cele mai folositoare învățături pentru popor, știri proaspete și e scrisă deslășit, pe înțelesul țaranilor noștri iubitori de carte și lumină. Să nu se găsească nici o casă românească, din care să lipsească „Gazeta Poporului“. Rugăm stăruitor îndeosebi pe luminătorii satelor noastre: pe stimații noștri preoți și învățători, ca să recomande „Gazeta Poporului“, să îndemne pe toți știutorii de carte, ca să o aboneze.

Toți cari și-au plătit abonamentul pe anul întreg, adică 15 Cor. după prețul cel vechiu să ne mai trimită un adaus de 2 Cor. 50 fil. pentru jumătatea a doua a anului. Asemenea și cei ce au trimis numai 7 Cor. 50 fil. pe partea a doua a anului, să ne mai puie pe poșta încă 2 Cor. 50 fil., ca să împlinescă astfel abonamentul pe anul întreg,

Răvașul săptămânii.

Sibiu, 7 Iulie 1918.

Consistorul din Sibiu după cât se zvonește își va începe săptămâna asta din nou activitatea, pe care, fără de nici o pricină, și-a întrerupt-o, înainte cu două luni. Se vede, că buna chibzuială și dragostea pentru constituția bisericii ortodoxe a biruit și în cercurile conducătoare din Sibiu, cari nu puteau și nici nu erau în drept să iea singure răspunderea pentru călcarea autonomiei noastre bisericești.

Legătură nouă de trenuri cu Sibiu. Cu 2 Iulie intră în vigoare pe linia Sibiu-Copșa următorul plan în mersul trenurilor:

Din Sibiu pleacă spre Copșa:

Tren de persoane Nr. 8401 dimineața la 6:20.

Tren de persoane Nr. 8405 după amiază la 1:31

Tren de băi Nr. 8411 după amiază la 4:02.

La Sibiu sosesc dela Copșa:

Tren de persoane Nr. 8406 după amiază la 3:05

Tren de persoane Nr. 8412 seara la 10:05.

Tren de băi (Ocna) Nr. 8416 seara la 8:09.

Trenurile de persoană Nr. 8405 și 8406 au legătură cu acceleratul (cel iute), care comunică (umblă) începând cu 3 Iulie între Budapesta-Cluj, Brașov și îndărăt. Din Brașov pleacă acest accelerat (Nr. 501) dimineața la 10 oare 28 minute și ajunge la Pesta dimineața următoare la 7:35. Prin Copșa trece deci cam după amiază la 3 ore. Din Budapesta pleacă acceleratul seara la 9:35 și ajunge la Brașov după amiază la 5:42, prin Copșa trece deci după amiază cam pe la 1 oră.

De însemnat e, că acum au legătură cu trenul dela Alvincz (Vinți) și acceleratele, ce trec peste Arad și cari până acum duceau numai soldați. La aceste trenuri s'au adăugat dela 1 Iulie câteva vagoane și pentru persoanele civile.

Pe liniile celelalte mersul trenurilor a rămas până acum neschimbat,

Promovare. Aflăm cu bucurie că On. Domn Liviu Stupinea cooperat parohial în Cătina în 22-a l. tr. a fost promovat de doctor în științele „dreptului canonic“ la universitatea reg. din Cluj,

Vorbirea deputatului Brandsch. În parlamentul din Budapesta deputații au început să desbată planul de lege asupra votului universal. Deputatul Sibiului, d-l Rudolf Brandsch, a vorbit foarte cuminte arătând, că-i prietin al votului universal, egal și secret. După părerea sa trebuie făcută o lege, care să mulțumească pe toți pe o vreme îndelungată. Ar trebui chiar să se dea drept de vot și minorităților adică acelor, cari prin numărul lor nu pot să ajungă a-și alege deputați.

Pe cei neapți nu-i mai cheamă la lucru. Ministrul de honvezi a dat următoarea poruncă: Imprejurările de acum fac cu puțință să încetăm de-a mai chema la serviciu fără de arme pe aceia, cari au fost găsiți neapți la asentare. Mai mulți prin urmare nu vor mai fi chemați la astfel de slujbe, dar aceia cari sunt în serviciu acum, trebuie să stea și mai departe, deoarece ce avem lipsă de ei.

Catedre vacante în Brașov. La gimnaziu și școala reală din Brașov sunt 6 catedre vacante și anume de română-maghiară, maghiară-germană, română-germană, istorie-latină, matematică-fizică și franceză-germană. De observat e însă, că la limbi se admite și altă combinație. La școala comercială e vacantă catedra de matematică, aritmetică, comercială-fizică. Concursul detaliat s'a publicat în Telegraful Român cu termen de 30 zile.

Moartea fruntașului avocat Rubin Pațița. În zilele trecute țărana neagră a acoperit un mormânt proaspăt, în care a fost așezat spre vecinică odihnă bătrânul avocat din Alba-Iulia, Rubin Pațița. Răposatul a trăit vremuri mari, cari i-au lăsat în suflet o schinteie totdeauna luminoasă. Crescut în preajma fruntașilor români, cari au condus în 1848 neamul nostru și din tinerețe un înflăcărat avocat apărător al poporului, răposatul a fost învinuit și el, în rând cu ceilalți, în vestitul proces al memorandumului. Nu de mult a scos o carte sub titlul „Din țara Țopilor“, în care a zugrăvit cu dragoste trecutul sbuciumat al moșilor noștri.

De aceea depunem și noi o lacrimă pe mormântul său, căci de fapt „un bărbat s'a stins din mijlocul nostru, care a luptat.“

Odihnească în pace!

Direcțiunea școlii civ. gr.-or. rom. din Arad invită părinții cari ar dori să-și ducă fetele lor la internatul școlii civile rom. din Arad, să se anunțe la direcțiunea numitei școlii, ca să se poată face preparativele pentru deschiderea internatului. Procurarea alimentelor între imprejurările de astăzi e mult mai anevoioasă și așa părinții, cari vor dori să-și ducă fetele lor la școala din Arad să se anunțe cât mai curând. Condițiunile de primire se vor fixa mai târziu și se vor conforma anunțurilor, dar bineînțeles — fiind scopul internatelor noastre de a avea cât mai multe femei române parte de carte — vor fi cât se poate mai moderate. Anunțurile sosite prea târziu nu vor fi luate în considerare.

Târgul anual de vite și mărfuri din Polyán (Poiana Sibiului) se va ținea în 11 Iulie și 19 Septembrie a fiecărui an.

Tache Ionescu în drum spre Elveția. Din Timșioara se vestește, că luni seara a trecut cu trenul pe acolo fostul ministru român Tache Ionescu, căruia guvernul român i-a dat voie să părăsească țara. Pe acelaș tren mai călătoreau vre-o 250 oameni de ai săi, ca să ajungă peste Budapesta în Elveția.

Abonați

și

răspândiți pretutindenea

Gazeta Poporului

cea mai cu dragoste foaie pentru neam!

S'au scumpit bucatele. Guvernul a stabilit astăvară prețul bucatelor, dar economii nu s'au mulțumit sub cuvânt că în fața scumpetei de acum, sunt prea ieftine. De aceea în zilele aceste guvernul a ridicat prețul bucatelor, nu de-a dreptul ci mijlocit, în chipul următor: Ori-care producător, adică, dacă își îmbie spre cumpărare societății pentru bucate (haditermény) (grâu, secara, orzul, hrișca și ovăsul) din anul acesta mai târziu până în 1 Octombrie 1918, dacă le transportă ori făgăduiește să le transporte până atunci și dacă comisia de preluare stabilește prisosul bucatelor de vânzare, capătă, pe deasupra, pe lângă prețul grâului de majă metrică 15 cor., iar pentru celelalte bucate de fiecare majă încă 10 cor.

Deasemenea primește economul și pentru porumbul (cucuruz) curat la o majă 15 cor., iar pentru cel amestecat câte 10 cor. mai mult de majă, dacă îl liferează până la timpul statorit mai sus.

Pentru transport guvernul pune în vedere iarăși diferite premii economilor și anume dacă transportă (duc) bucatele la gară ori la moară până în 15 Iulie, capătă premiu de fiecare majă 15 cor. De aici mai departe până în 25 Iulie 10 cor., iar până în 5 August 5 cor. premiu de fiecare majă (100).

În chipul acesta prețul bucatelor este de trei ori mai scump, decât înaintea războiului.

Prețul bucatelor. După ordinațiunile mai nouă prețul bucatelor e următoriu: grâul costă până în 15 Iulie 90 cor., până în 25 Iulie 85 cor., până în 5 August 80 cor., până în 1 Octombrie 75 cor., după 1 Octombrie 60 cor.; secara, hrișca și orzul până în 15 Iulie 77 cor., până în 25 Iulie 72 cor., până în 5 August 67 cor., până în 1 Octombrie 52 cor., ovăsul până în 1 Octombrie 62 cor., după 1 Octombrie 52 cor.

Cât e iertat să-și țină din bucate economii. O ordinațiune ministerială, care a apărut duminică spune, că producătorii muncitori, adică aceia, care singuri își lucrează pământul pot să-și țină din recoalta anului acesta, (grâu, secară, hrișcă, orz) dacă au trecut de 15 ani, bărbat ori femeie de cap câte 15 kg. pe lună, lucrătorii, cari n'au trecut de 15 ani, băieți ori fete, întocmai ca și ceilalți din familie, nu capătă pe lună decât 12 kg. de cap. Toți ceilalți, cari nu sunt producători muncitori au a socoti de cap numai 240 grame pe zi ori 7 kg. și 200 gr. pe lună. Pentru sămănat pot să-și țină economii de jugăt 100 kg. de grâu, 110 kg. secară, ovăș 90 kg. tătarcă 70 kg.

Pentru cai pot să-și fie proprietarii 7 măji metrice de ovăș, de calul ce trage povară grea, pentru caii de prăsilă 12 măji, pentru mânzi 3 măji. Pentru îngrășatul porcilor nu-i iertat să se folosească nici orz și nici ovăș. Pentru ținerea galițelor (hoarelor) nu se poate folosi decât pleava.

Ingrășatul porcilor. Ca și anul trecut, nici acum nu-i iertat să îngrășe porci nimeni fără îngăduire. Cine are porc slab și bucatele sale, poate să îngrășe un porc. Dacă vrea să îngrășe mai mulți trebuie să dovedească că are lipsă de mai multă unsoare și slănină pentru casă ori pentru muncitori. Permișiunea (îngăduința) de îngrășare o dă în comună pentru doi porci primăria, pentru mai mulți porci protopretorele (fisolgăbirăul). Mai mulți de 20 porci se pot îngrășa numai cu permișiunea ministrului de agricultură.

Câtă făină se va da lucrătorilor. Ministrul pentru hrană, prințul Windischgraetz a vestit comisiei parlamentare, care ceruse să se dea anul acesta făină mai multă de cap, că precum hotărăște legea vor căpăta făină toți acei ocupați la munca câmpului adică bărbați și femei de peste 15 ani câte 15 chilograme de cap pe o lună, iar pentru ceia ce sunt sub 15 ani, precum și pentru familia celor ce lucrează la alte lucrări în legătură cu câmpul, câte 12 chilograme. Deosebit de aceasta se vor mai da adausuri, cari vor fi așa pre cum va fi recolta. Pentru toți ceilalți locuitori, precum și pentru producători, cari însă nu se ocupă de-a dreptul cu munca câmpului, se vor da câte 240 grame făină de cap pe zi. Pentru adausurile ce vor primi meseriașii și lucrătorii din mine, se vor aduce hotărâri deosebite. Ministrul a mai declarat, că a trebuit să stabilească aceste măsuri mici, spre a fi sigur, că vom eși până la capăt. Dacă însă recolta va fi bună, atunci se vor putea da adausurile mai mari la toți.

Șase zile de grevă. Muncitorimea din Budapesta a ținut săptămâna trecută grevă (ștrajk) 6 zile și tot așa au făcut și muncitorii din cele mai multe orașe ale țării noastre. Pricina pentru care muncitorii au depus uneltele de lucru a fost întâmplarea din fabrica căilor ferate, pe care am descris-o și noi în numărul trecut. Dar pe lângă vărsarea de sânge, a cărei jertfă au fost cei șase muncitori, socialiștii au declarat printr'un deputat în parlament, că cer să abzică guvernul lui Wekerle, care nu s'a ținut de cuvânt în afacerea votului universal și să se aducă în fața parlamentului un nou plan de lege, prin care să se dea drept de vot tuturor. Mișcarea muncitorilor s'a potolit după șase zile, văzând și ei, că nu pot să-și ajungă deocamdată ținta dorită. Joi aproape toți au început lucrul, așa că și în fabrici și în tipografii a încetat greva.

Speculațiune la hotarul cucerit. Gazeta ungurească din loc aduce vestea, că la granița câștigată de curând dela România se fac mari cumpărări de pământ și de păduri. S'au aflat adică unii, cari cred, că în chipul acesta vor câștiga cu ușurință bani mulți, cumpărând ieftin pământ și apoi văzându-l scump. Dar se înșală aceia, cari o fac aceasta, deoarece ce și pământul de pe teritoriul nou câștigat va putea fi vândut numai cu învoirea comisiei din Cluj, care va pune capăt speculațiilor de acest soi.

Brașovenii vreau Predealul. În ședința din urmă a reprezentantei orașenești din Brașov s'a hotărât a se trimite o deputație la ministrul președinte, pentru a-l ruga să alătore la Brașov comuna Predeal. Alții iarăși vreau s'o alătoreze la comitatul Brașovului ca și pe o comună de sine stătătoare.

Frigul din Germania. Din Berlin se scrie, că în 24 iunie un frig nemai pomenit s'a pus peste toată Germania. De 70 de ani nu s'a mai întâmplat faptul acesta. În părțile mai muntoase a căzut zăpadă groasă, care a ținut mai multe zile, fără să slăbească. În Berlin oamenii nu pot umbla decât în haine de iarnă, iar prin odăi e mai frig, decât astăiană. De bună seamă că pagube mari va fi pricinuit și în semănături.

Amnestie germanilor din Moldova. Monitorul oficial român publică un autograf regal prin care se dă amnestie gene-

rală tuturor cetățenilor germani, cari trăiesc în România, și cari au fost condamnați pentru crime contra intereselor de război.

Rectificare. Primum următoarea scri-soare.:

Mult On. Dle Redactor!

Autorul articolului prim „Carte și pildă bună“ din Nr. 24 al Gaz. Poporului, folosește „speudonimul“ (?) Petrea Dascălul, „speudonim“, pe care eu l'am folosit în Foaia Poporului și alte ziare, de ani de zile.

Rog pe această cale pe Dl. autor a-și alege un alt nume, pentru a nu să face confuziune. Cred, că e în interesul Dlui autor, precum și al foii ca on. cetitori să nu-mi atribue mie frumoasele povești din acel articol.

Rog pe On. Redacție a da o lămurire în acest înțeles, în proximal număr al Gazetei, pentruce mulțămindu-vă, rămân

Orlat, la 15 Iunie 1918.

Cu deosebită stmă:

Petru O. Orlățanu
înv.

Noi adăogăm: „speudonimul“, despre care grăiești d-ta căruia noi îi zicem însă în Gazeta Poporului speudonimul. **Petrea Dascălul**, este unul dintre profesorii de inimă și cu carte ai unui gimnaziu românesc din Ardeal, și nu învățătorul **Petrea O. Orlățanu**, fostul colaborator al „Foi Poporului“ de pe vremuri...

Din România. O gazetă din München publică un articol despre stările din România, spunând următoarele:

Regele (Ferdinand) ascultă încă mult de Brătianu, al cărui cumnat Barbu Știrbei, care e administratorul bunurilor coroanei, are mare trecere la regina (Maria). Marghiloman însă e hotărât să facă proces oamenilor lui Brăteanu. Marghiloman, ca și Carp, ar fi voit să înlocuiască dinastia cu alta, dar lucrurile au luat altă întorsătură după întâlnirea grofului Czernin cu regele Ferdinand.

Dupăce va fi întărit contractul de pace, se va face alegeri nouă pentru adunarea mare a constituantei, la care vor lua parte și deputații din Basarabia.

Se va face proces și contra lui Ilescu, fostul șef al statului major, care ar fi de vină, că România n'a intrat destul de bine pregătită în război. Astăzi are România mai mult material de război ca oricând înainte de război și în decursul lui.

Sămănăturile în Muntenia (teritoriul ocupat) sunt foarte slabe, ceva mai bune sunt în Moldova și foarte bune sunt în Basarabia.

Reformele agrare în România. Guvernul Român se ocupă serios de aranjarea proprietății pământului, pe care crede că trebuie să o îndeplinească cât mai curând. Guvernul vrea să împărțească la țărani pământ, dar nu se gândește la desființarea mării proprietăți care garantează cu mult mai bogată producție și e de lipsă pentru export (vinderea în afară de țară), în vreme-ce mici economi produc mai puțin. Nu va permite însă ca marea proprietate să cuprindă mai mult decât un anumit număr de hoide. Totodată vrea guvernul să reguleze și moștenirea pentru micii proprietari, așa că dintre fii numai unul să moștenească, pe când ceilalți să fie despăgubiți. Pentru a înlesni cumpărarea de pământ pe seama țărănilor guvernul va înființa o bancă de unde se vor da bani ieftini.

Oprirea bucatelor din Basarabia. Ministrul român Cantacuzino a oprit pentru un timp nehotărât ori-ce import de bucate din Basarabia în România. Această măsură se explică prin împejurarea, că și în Basarabia mijloacele de trai sunt pe sfârșite.

Kerenskij în Londra. Cine nu-și aduce aminte de ministrul Kerenskij, care a condus Rusia multă vreme după revoluție. Acum, scriu gazetele că a sosit la Londra, unde a fost primit în mod sărbătoresc. Conducătorul muncitorilor Henderson l-a înfățișat publicului la o adunare, care l-a încunjurat îndată cu însuflețire. Gazetele îl zugrăvesc, ca pe un om mic de statură, palid, ras de tot, serios, și cam de 35 de ani. Se îmbracă bine, dar pășește modest și cu sfială înaintea publicului, căruia i-a spus, că poporul rus luptă pentru libertate în contra tirăniei. Din Londra Kerenskij se va duce la Paris și în America.

„Banca Generală de Asigurare“ pentru al VIII-lea împrumut de război. Ca și la împrumuturile de război anterioare, așa și la împrumutul actual, Banca noastră de asigurare din Sibiu, oferă clienților ei asigurări asupra vieții, care să li se plătească, la scadență, în obligațiuni ale împrumutului de război. Prin aceste asigurări se dă posibilitate, că fie cine între anii 18—35 ai etății, fără considerare la sex și ocupațiune, să poată participa la subscrierea împrumutului de război. Cel ce voiește să subscrie de pildă suma de Cor. 1000, și nu are destui bani pentru acest scop, poate face o asigurare de viață pentru această sumă, iar banca în schimb subscrie din împrumutul de război obligațiuni de aceeași valoare.

Cine urmează această combinație norocoasă, dovedește nu numai o faptă patriotică, ci arată o deosebită îngrijire de viitorul propriei familii, pentru că la caz de moarte mai înainte de expirarea termenului de asigurare, titlii împrumuturilor de război se predau celor îndreptățiți (favorizaților asigurării) imediat și fără a se mai cere achitarea ratelor restante dela suma împrumutului scris. Pentru acest scop banca noastră are două modalități de asigurare și anume:

1. Fără vizită medicală până la suma de Cor. 5000.

2. Cu vizită medicală pe durata de 12, 15 sau 20 ani și până la orice sumă.

Premiile sunt cu mult mai ieftine ca la asigurările normale, deoarece dobânda de 5½% a efectelor împrumutului de război face cu puțință reducerea premiilor, a căror sumă diferă după etate și durată între Cor. 30 și Cor. 73 și se pot plăti în diferite rate ca la asigurările normale.

Prospecte și informațiuni se pot căpăta dela „Banca Generală de Asigurare“, Sibiu—Nagyszeben (edificiul „Albina“)

Economie.

Porunca cu privire la recvirarea recoltei.

În potriva hotărârilor comisiei de preluare privitoare la măsura ce poate opri producătorul și la recvirarea prisosului pentru hrana tuturora, atât producătorul cât și oricare din membrii comisiei precum și împuternicitul centralei, au dreptul să facă lăcrămație că-

tră forul administrativ de cea dintâi instanță, iar de aci se poate în anumite cazuri face lăcrămație în termen de 15 zile către ministerul pentru hrană.

Comisia de preluare hotărăște după socotelile încheiate, care este prisosul de produse. Dacă prisosul nu trece de 25 măji, sau dacă este în pericol de a se nimici, îngrijește ca să fie numai decât predat în magaziile comunale, sau în magazia de adunare a centralei. După încheierea socotelilor, comisia dă producătorului o socoată făcută după formularul F. Comisia este îndatorată să facă deosebit de aceasta, după formularul G. două declarații la fel, despre prisosul de grâne găsit la fie-ce producător și să trimeată în fie-ce săptămână una din aceste declarații primăriei iar cealaltă serviciului central pentru statistică.

Comisionarul centralei este îndatorat să preia fără întârziere prisosul punându-l în locul arătat. Plata prețurilor maxime hotărâte, se va face la preluarea grânelor. Dacă comisionarul lasă grânele la producător mai mult de 30 zile de la ziua preluării, este dator să-i plătească o taxă de magazin care va fi hotărâtă de ministerul pentru hrană. Dar în asemenea caz comisionarul este răspunzător dacă măsura sau calitatea grânelor ar suferi din pricina lipsei sale de grije. Centrala este îndatorată să îngrijească de magaziile trebuincioase și anume în fie-ce sat cel puțin de câte un loc de adunare, așezat cât se poate mai aproape de stația de drum de fer.

Ministrul alimentării are dreptul să recvi-reze magazii, lagăre sau orice alte încăperi potrivite pentru acest scop, și să însărcineze pe cel dintâi funcționar dela comitat cu această recvirare. Ducerea produselor până la cea mai apropiată stație sau port, sau în magaziile hotărâte, precum și la locul de treerat privește pe producător. Dacă însă trebuie să le transpoarte la o magazie sau loc de treerat, așezat mai departe decât gara sau portul cel mai apropiat, atunci producătorul are dreptul la o despăgubire de transport. Dacă producătorul duce grânele mai departe de 20 kilometri, i se cuvine în ori-ce caz o despăgubire pentru tot ce trece peste 20 kilometri.

În caz că producătorul întârzie trimiterea autoritatea de prima instanță, după cererea centralei, este îndatorată să îngrijească de transport, pe cheltuielile producătorului, fie cu cară străine, fie cu drum de fer sau vapor,

Adunarea recoltei de ovăs.

Cu privire la preluarea ovăsului se aplică aceleași condiții cum sunt arătate mai sus, afară de cazul, că ministrul agriculturii în înțelegere cu acela al hranei va hotărî cât trebuie să dea producătorul pentru trebuința publică și cum se va pune în circulație prisosul rămas la producător.

Econoamă.

O femeie de plugar, între 40—50 ani sănătoasă, inteligentă și obicinută de a conduce economia de casă sau de câmp și cu pregătirea de mâncări, caută loc la un preot ori învățător ori econom fie văduv sau cu familie. De salar se va face înțelesul, la trebuință. Doritorii să să adreseze la adm. acestei foi sub numele: „Maria din jurul Sibiiului“. 14 3—3

Aviz!

În urma dorinței exprimate din mai multe părți și a greutăților de comunicație, direcțiunea „Aquilei“ a amânat terminele de plată a ratelor restante la acțiunile „Aquilei“ în chipul următor:

1. până la 1 Oct. 1918 sunt a să achita 50%, iar
2. până la 1 Nov. 1918 tot restul neplătit

Banii se trimit la „Economul“, Cluj
cu liste cu tot.

Cluj, 29 Iunie 1918.

Din încredințarea direcțiunii

„Aquila“

Banca de asigurări populare pentru țărani și muncitori. Societate pe acțiuni.

Ladislau Popp.

Dr. Frâncu.

Caut loc ca 11 3—4

mașinist și morar

la ori-ce fel de motor sau și ca arândaș. Adr. la Gaz. Pop.

Oțet

foarte bun se poate căpăta la
Peter Binder, Burgergasse 35
Pentru revânzătorii rabatul cuvenit.
21 1—3

Prăvălie de Antiquități (lucruri de demult.)

Cumpăr tot felul de lucruri găsite în pământ la arat, ori la săpat, de aur, argint, ori de ori-ce fel de metal, poate fi chiar și de piatră ori cărămidă dacă au diferite semne sau scrisoare pe ele.

Ulcioare, potire, păhare, inele bani vechi răi, petri cioplite cu semne, ori cărămidă scrisă cu slove de demult; afară de aceea bijuterii de aur, argint, chipuri, lucruri sculptate, covoare vechi, icoane bisericesti pietate pe lemn și altele.

Obiectele sunt a se trimite pe postă ori aduse la adresa 8

H. Candrea

Sibiu Str. Fleșerilor Nr. 5

Avis!

„ECONOMUL“ institut de credit și economii în Cluj.

Filiale: Murăș-Ludoș și Aiud.

Afiliate 7 reuniuni de credit Raiffeisen.

Capital: Un milion coroane.
Rezerve: Patru sute de mil cor.
Depuneri: Trei milioane.

Face tot felul de afaceri de bancă. Primește depuneri de etalon favorabil și cu procent urcat pentru biserici și alte așezăminte culturale. Împrumută pe cambii, ipotecă și lombard.

Vinde și cumpără efecte căutate la bursele din Budapesta, Viena și Praga și mijlocește transacțiuni în legătură.

Mijlocește vânzarea și cumpărarea de mașini agricole. 17

Ajută la întemeierea reuniunilor de credit și agricole sătești.

Susține: Masa studenților universitari, Ambulanța Petran pentru țărani bolnavi, are Birou: „Sfat de drept gratuit pentru țărani“ și „Un orfelinat de fete“, victime ale războiului.